

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

Ielikums

ECB SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2006. gada 17. februārim, ECB speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomiskās attīstības iespēju aplēses.¹ Saskaņā ar iespēju aplēsēm reālā IKP gada vidējais pieaugums 2006. gadā būs 1.7–2.5%, bet 2007. gadā – 1.5–2.5%. Paredzams, ka vispārējā saskaņotā patēriņa cenu indeksa (SPCI) vidējais pieauguma temps 2006. gadā būs 1.9–2.5% un 2007. gadā – 1.6–2.8%.

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm, valūtu kursiem, naftas cenām un fiskālo politiku

Izteikts tehniskais pieņēmums, ka iespēju aplēšu periodā tirgus īstermiņa procentu likmes un divpusējie valūtas kursi nemainās salīdzinājumā ar rādītājiem, kas dominēja divu nedēļu laikā līdz 2006. gada 7. februārim. Pieņemts, ka īstermiņa procentu likmes, kuras mēra ar 3 mēnešu EURIBOR, paliks nemainīgas (2.55%). Tehniskais pieņēmums par valūtas kursu nemainīgumu nozīmē, ka euro kurss attiecībā pret ASV dolāru ir 1.21 un efektīvais euro kurss – par 1.2% zemāks nekā tā 2005. gada vidējais līmenis.

Tehniskie pieņēmumi par ilgtermiņa procentu likmēm un gan naftas, gan neenerģijas preču cenām balstīti uz tirgus gaidām divu nedēļu laikā līdz 7. februārim. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdību 10 gadu obligāciju nominālo peļņas likmi rāda, ka gaidāms neliels kāpums no vidēji 3.6% 2006. gadā līdz vidēji 3.7% 2007. gadā. Pamatojoties uz tendencēm biržā tirgoto nākotnes darījumu tirgū, pieņemts, ka gada vidējās naftas cenas 2006. gadā būs 66.1 ASV dolārs par barelu un 2007. gadā – 67.5 ASV dolāri par barelu. Pieņemts, ka gada vidējās neenerģijas preču cenas ASV dolāros 2006. gadā paaugstināsies par 13.7% un 2007. gadā – par 3.8%.

Pieņēmumi par fiskālo politiku tiek balstīti uz valstu budžeta plāniem atsevišķās euro zonas valstīs. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājuši valstu parlamenti vai kuri jau detalizēti izstrādāti un, ļoti iespējams, tiks apstiprināti likumdošanas procesā.

Pieņēmumi attiecībā uz starptautisko vidi

Gaidāms, ka euro zonas ārējā vide iespēju aplēšu periodā joprojām būs labvēlīga. Paredzams, ka ASV saglabāsies stabils reālā IKP pieaugums, lai gan tā temps nedaudz mazināsies. Gaidāms, ka reālā IKP pieaugums Āzijā (izņemot Japānu) ievērojami pārsniegs pasaules vidējo rādītāju, lai gan būs nedaudz zemāks nekā pēdējos gados. Paredzams, ka arī vairākumā citu lielo valstu turpināsies dinamiska izaugsme.

Paredzams, ka kopumā pasaules reālā IKP gada pieaugums ārpus euro zonas 2006. gadā būs vidēji aptuveni 4.9% un 2007. gadā – vidēji aptuveni 4.5%. Tiek lēsts, ka pieaugums euro zonas ārējos eksporta tirgos 2006. gadā būs aptuveni 7.3% un 2007. gadā – aptuveni 6.9%.

¹ ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses papildina Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses, ko divas reizes gadā kopīgi sagatavo ECB un euro zonas nacionālo centrālo banku eksperti. Izmantotās metodes atbilst Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēsēs izmantotajām metodēm, kas aprakstītas dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* (ECB, 2001. gada jūnijs). Lai atspoguļotu ar iespēju aplēsēm saistīto nenoteiktību, katra mainīgā lieluma atainošanai izmanto diapazonus. Diapazonus veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību.

Reālā IKP pieauguma iespēju aplēses

Eurostat ātrā aplēse par euro zonas reālā IKP pieaugumu 2005. gada 4. ceturksnī liecina, ka pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palēninājies līdz 0.3%. Taču jaunāko apsekojumu rādītāji liecina, ka ekonomiskās aktivitātes temps kļūst straujāks un šis reālā IKP pieauguma tempa kritums, domājams, bijis īslaicīgs. Tāpēc paredzams, ka reālā IKP gada vidējais pieaugums 2006. gadā būs 1.7–2.5% un 2007. gadā – 1.5–2.5%. Runājot par noteicošajiem faktoriem, gaidāms, ka, joprojām saglabājoties spēcīgam ārējam pieprasījumam, eksporta kāpums turpinās veicināt ekonomisko aktivitāti. Paredzams, ka privātais patēriņš pieaugs atbilstoši reāli izmantojamiem ienākumiem, ko vajadzētu veicināt uzlabojumiem nodarbinātības jomā iespēju aplēšu periodā. Tomēr gaidāms, ka 2006. gadā patēriņa pieaugumu mazinās augošās enerģijas cenas un 2007. gadā – netiešo nodokļu kāpums. Kopējo ieguldījumu pamatkapitālā pieaugums pēdējā laikā kļuvis straujāks, un paredzams, ka tas pieaugs stabilā tempā, ņemot vērā joprojām labvēlīgos finansēšanas nosacījumus, augsto peļņu un labās pieprasījuma prognozes. Paredzams, ka privātie ieguldījumi mājoklī iespēju aplēšu periodā joprojām pieaugs mērenā tempā.

A tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %)¹⁾

	2005	2006	2007
SPCI	2.2	1.9–2.5	1.6–2.8
Reālais IKP	1.4	1.7–2.5	1.5–2.5
Privātais patēriņš	1.4	1.1–1.7	0.6–2.0
Valdības patēriņš	1.2	1.4–2.4	0.8–1.8
Kopējā pamatkapitāla veidošana	2.2	2.4–5.0	1.8–5.0
Eksports (preces un pakalpojumi)	3.8	4.2–7.2	3.8–7.0
Imports (preces un pakalpojumi)	4.6	4.2–7.6	3.4–6.8

1) Katra mainīgā lieluma un perioda robežas noteiktas, pamatojoties uz vidējo absolūto starpību starp faktiskajiem rezultātiem un euro zonas centrālo banku agrāk veiktajām iespēju aplēsēm. Reālā IKP un tā sastāvdaļu iespēju aplēsēs izmantoti atbilstoši darbdarbienu skaitam koriģēti dati. Eksporta un importa iespēju aplēsēs ietverta euro zonas iekšējā tirdzniecība.

Cenu un izmaksu iespēju aplēses

Paredzams, ka 2006. gadā vispārējā SPCI vidējais pieauguma temps būs 1.9–2.5% un 2007. gadā – 1.6–2.8%. Cenu iespēju aplēses atkarīgas no vairākiem pieņēmumiem. Pirmkārt, tiek pieņemts, ka naftas cenas, kas pēdējos gados izraisījušas enerģijas sastāvdaļas būtisku pozitīvu ieguldījumu SPCI inflācijā, iespēju aplēšu periodā pamatā nemainīsies. Otrkārt, pieņemts, ka nominālās darba samaksas uz vienu darbinieku pieaugums iespēju aplēšu periodā joprojām būs mērens. Cenu iespēju aplēses neietver naftas cenu kāpuma būtisku netiešu ietekmi uz darba samaksu. Treškārt, iespēju aplēses ietver tikai tās netiešo nodokļu pārmaiņas, kas bija pietiekami droši zināmas līdz 2006. gada 17. februārim. Visbeidzot, tās balstās uz gaidām, ka nepreču importa izraisītais cenu spiediens joprojām būs neliels.

Salīdzinājums ar 2005. gada decembra iespēju aplēsēm

Salīdzinājumā ar 2005. gada decembra "Mēneša Biļetenā" publicētajām Euro sistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2006. un 2007. gadā paredzamie reālā IKP pieauguma diapazoni koriģējot mazliet paaugstināti, atspoguļojot nedaudz labvēlīgāku euro zonas tautsaimniecības perspektīvu.

Jaunais vispārējā SPCI gada pieauguma tempa diapazons, ko paredz 2006. gadam, nepārsniedz 2005. gada decembra iespēju aplēšu diapazona augšējo robežu. 2007. gada paredzamais diapazons ir koriģēts un tagad ir augstāks. Tas galvenokārt atspoguļo pieņēmumu par enerģijas cenu kāpumu, kā rezultātā enerģijas sastāvdaļas ieguldījums vispārējā SPCI ir lielāks. Turpretī neenerģijas sastāvdaļas iespēju aplēses salīdzinājumā ar decembra iespēju aplēsēm pamatā nav mainījušās.

B tabula. Salīdzinājums ar 2005. gada decembra iespēju aplēsēm

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	2005	2006	2007
Reālais IKP – 2005. gada decembris	1.2–1.6	1.4–2.4	1.4–2.4
Reālais IKP – 2006. gada marts	1.4	1.7–2.5	1.5–2.5
SPCI – 2005. gada decembris	2.1–2.3	1.6–2.6	1.4–2.6
SPCI – 2006. gada marts	2.2	1.9–2.5	1.6–2.8

© Eiropas Centrālā banka, 2006

Adrese: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany

Pasta adrese: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany

Tālrunis: +49 69 1344 0

Fakss: +49 69 1344 6000

Interneta lapa: <http://www.ecb.int>

Visas tiesības rezervētas.

Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.